

TEDENSKA SLIKE

Štev. 22.

V Ljubljani, v sredo 31. maja 1916.

Leto III.

Naše vojaštvo čaka parnike, ki jih odpeljejo na balkansko fronto.

V železnih dneh.

Svet stari dan za dnem propada,
kar bilo je, se ruši v razvaline;
za boljšo nam bodočnost nada
vendar iz srca nikdar ne izgine.

Pogled strmi in dih zastaja —
miljoni gledajo zdaj neprestano,
kaj v dalji se nekje dogaja
in kuje nam usodo nepoznano.

Molčimo vsi, ko v kanonadi
usoda govori besedo strogo,
kakor besed ni po navadi,
kadar je treba reči mnogo, mnogo.

I. S. M—ar.

Naš Dubrovnik v Dalmaciji: Trdnjava San Lorenzo, na levi mesto.

Ivan Krajnc:

Stari Grapar.

S kratko pipico v ustih sedi stari Grapar ob topli peči in mi pripoveduje o sinu Andrejcu, ki je že peti mesec na vojski. V tla gleda med pripovedovanjem, le včasih se ozre vame izpod osivelih obrvih, kakor bi hotel vedeti, če ga poslušam. Slabo sveti petrolejka, zunaj pa brije oster veter, se zaganja v kočo, da škripečejo njena mala okna.

»Huda zima je letos, mraz je, da si človek skoro ne upa iz kočice. Snega pa ni nič, to ni dobro, ni. Kako mora biti šele zgoraj, kjer je Andrejec! No, pa saj sem mu poslal zadnjič — dva tedna bo menda od tega — topel kožuh in močne čevlje. In mlad je tudi Andrejec, komaj trideset bo spomladi, nič mu ne bo mogel mraz. Ej, pa postaven fant je, visok in močan kakor hrast, vesel sem takega sina. Tudi dekleta so se ozirala za njim, a on je maral le ono doli iz vasi. Za svetega Martina bi se bila morala vzeti, tako pa ni bilo nič. No — ko se vrne, pa jo pripelje k nam gor in dobro ji bo. Čedno in pridno dekle to, pametno je izbral. Lep par bo, še Bog ga bo vesel.«

Iztrkal je pipico, ki je že ugašala in jo nabasal iznova.

»Pa kaj piše Andrejec?«

»Piše, seveda piše. Štirikrat je že pisal. Takoj, ko je odšel na vojsko, potem septembra, oktobra in koncem novembra enkrat. Sedaj pa že pet tednov ne. Pa te dni pride gotovo pismo, da mi vošči za Božič in novo leto, prav gotovo. Pa misliš, da ima časa tolikrat pisati? Tam ležijo v jarkih in streljajo in le redkokdaj pridejo do papirja in peresa.«

»Kaj pa piše Andrejec, je zdrav?«

»Seveda je zdrav, saj je čvrst fant, da malo takih. Zdrav je, in to je glavno reč, tako je pisal. Krogla mu je prevrtala rokav, a njemu se ni zgodilo ničesar. Srečo ima fant in Bog ga ima rad in njegov patron. Saj tudi molim vsak dan pet očenašev in ravnotoliko češčenihsimarij, da bi ostal zdrav. Ej, priden fant, ta moj Andrejec...«

Obmolkne, zadovoljno puši pipico in ko se poslavljam, mi reče:

»Zdrav ostani, pa me še kaj obišči. Veš, tako sam sem sedaj, ko ni Andrejca.«

Mrzla, neprijazna noč je zunaj. Ledena burja brije, zmrznjen sneg škriplje pod koraki.

Pa me ustavi Klandrov Janez, ravno iz krčme je prišel. Malo natrkan je in dobre

volje. Stisne mi roko, njegov polni obraz je ves v ognju.

»Aha ste šli malo pogledat gor h Graparju, prav je, prav. Gotovo je kaj pravil o sinu Andrejcu, stari Grapar, tako rad ga ima.«

»Da, samo o Andrejcu je pripovedoval, samo o Andrejcu.«

»Ne ve še stari. Andrejec je že davno pokopan v tuji zemlji, škoda ga je, priden je bil. Pred dobrim tednom je pisal Komarjev Fronc, ki je tudi na vojski. V čelo je dobil Andrejec kroglo in takoj je bil mrtev. — Pa stari še ne ve tega, bolje je tako. Kaj bi ga strašili prežgodaj. — Ona Lednikova joče že ves teden, vsa nora je za fantom. Škoda ga je...«

Preneha, se zamisli in dostavi:

»Huda je, huda, pa se ne da pomagati.«

Pljune na cesto, z njegovega obraza je izginila vsa veselost.

Gori v kočici na zapečku pa dremlje stari Grapar in sanja o sinu Andrejcu...

Vedno naprej!

Vojna je pravzaprav ves svet izenačila. Draginja in beda naraščata, nekateri se izpreminjajo v bogataše ali celo v milionarje, drugi pa propadajo; povsod se podpisujejo vojna posojila, povsod zbirajo za vojne svrhe material, povsod kličejo vedno nove vrste pod puško, najmlajši fantje in tudi skoraj stari morajo obleči uniformo. Povsod isto. Mnogi se čudovito žrtvujejo, a marsikdo, bodisi moški ali ženska, zlorablja težke čase za sleparijo. Ženske so povsod enako ničemerne ter se oblačijo v tem širše in krajše obleke, čim dražje so nove toalete in obuvajo se v tem lepše in višje črevljičke, čim dražje je usnje. Mnogo žensk živi skrajno potratno in lehkomisebno, in spolne bolezni se strahovito širijo. Otrok je povsod čim dalje manj, a umrljivost rojenih otrok je čim dalje večja. Povsod enako.

Na Francoskem divja okoli Verduna ter tudi na vsej ostali fronti že od srede februarja grozna bitka. Na tisoče topov bruha železo in ogenj z obeh strani, strašne izgube so že imeli Fracozi, a izpremembe ni, dasi Nemci polagoma napredujejo. Z minami poganjajo v zrak cele strelske jarke, a v zraku se bijejo boji celih čred letal, ki mečejo bombe na vse strani. Ljudje v Parizu in po drugih mestih čitajo vsak dan časopise; nekateri verjamejo vse dobesedno, drugi pa ničesar

„Morje Adrijansko, bilo si in boš slovansko!“ Zahod solnca blizu Kotorja.

več. Marsikdo časnika sploh ne jemlje več v roko ter se za vojno niti ne zmeni. Tako pa je tudi na Angleškem, Ruskem, v Italiji in drugje.

Nedavno je dospel v Lvov zastopnik neke Lvovske tvrde, ki je bil po dvajsetmesečnem bivanju v Parizu, kjer ga je doletela vojska, izpuščen, ker je že 60 let star. Sedaj je v Lvovskem listu objavil sliko iz sedanjega življenja v Parizu.

Pariz začena biti — piše med drugim — takšen, kakršen je bil pred vojno. Vojna je stopila v vrsto vsakdanjosti kakor postane nekaj vsakdanjega vsaka, še bolj senzacijska drama, če traja mesece in leta.

Skrb za nramnost je zdaj v Parizu tolika, da je vojak, ki gre po ulici z mlado žensko, podvržen poulični kontroli in če ne dokaže svojega pravnega razmerja do nje, se mora z njo razstati. Taka poulična kontrola se je uvedla, ker so se spolne bolezni silno širile.

Tu gre za obrambo zdravja v armadi in ljudstvu.

V Parizu je zdaj celo veliko število ranjencev in mnogo krasnih palač je izpremenjenih v bolnice, tako tudi Louvre. Torej vse kakor pri nas!

Zanimivi pojavi so pogoste poroke bolniških strežajk z ranjenimi vojaki. Ker je kurz strežajk tako poskočil, se je jelo pojavljati po pariških ulicah od dne do dne več ženskih v uniformi bolniških strežajk. Tu jih srečaš lahko cele trope v bulvarjih, v gozdiču Bulonskem, na polju Elizejskem, v gledališčih, v kinematografih in kavarnah v spremstvu častnikov. To je zbudilo sum pri policijski oblasti, ki je jela pojav zasledovati in je kmalu dognala, da so bile one ženske iz pariškega lahkejšega sveta, ki so se oblačile v uniformo strežajk, da so laglje dosegale svoj namen. Torej sleparke.

Ko odbije devet zvečer, umolkne v Parizu ves dirindaj in nastane tema. Silen strah pred Zeppelinimi ne dovoljuje po devetih nikakršne razsvetljave, da bi ne bilo na cesti kaj videti. Poulične svetilke so ugasle, in Pariz živi svoj večer za zastrtimi okni. Včasih ima prebivalstvo čuden pogled na nebeški obok. Kadar opazovalci sporočijo nameravan napad Zeppelinov, tedaj razsvetli kakih deset reflektorjev iz raznih točk nočno nebo in ga pregledujejo tako natančno, da bi lahko — kakor pravijo — našli šivanko. K tem razsvetljevalnim efektom se pridružijo še produkcije francoskih aviatikov, ki krožijo v značnih višavah in iščejo sovražnika.

Pri zrušenju staroslavnega litomeržiškega magistrata je bil uničen original te slike, ki predstavlja beg nemških visokošolcev in nemških profesorjev iz Prage 1. 1409. Slika je iz 1. 1537 in velik umotvor.

Zrakoplovne produkcije so Parižanom vselej najljubša zabava. Takšna toli lepa zabava se jim je nudila pri pogrebu znanega aviatika Pegouda. Nad orjaškim aerodromom se je dvignilo dvajset in še več letal, na katerih so tovariši pokojnikov proizvajali velekrasne evolucije, prizor, kakršnega še niso občudovali Parižani pri nobenem pogrebu. Aeroplani so leteli z »glavo navzdol« ob nepopisnem navdušenju gledalcev, ki so vzklikali, da se je rajni Pegoud spet rodil v nekaterih svojih naslednikih, učencih.

Odkar je oblegan Verdun, se Parižani še vse bolj zanimajo za poročila z bojišč. Parižan si nerad kazi humor z domnevanjem, da bi bila katastrofa mogoča. Verdun ne more pasti. — to mnenje prevladuje. Videti pa je, da se za tem zaupanjem skriva strah in bojazen. Na vsa nevesela poročila se navadno odgovarja: »Bo že bolje!«

Razmera so torej po svetu zelo enake, a najbolj čudno je, da so vse države enako odločene vztrajati še dalje. Vse hočejo do-

seči zmago, a nobena noče odnehati. Če se govori o miru, nastane šum po listih, a hitro se pokaže, da vojne še ne bo konec, ker pogoji za mir so nesprejemljivi za tega in onega.

Vojna je šiba božja, za vse enako, za zmagalce in premagance. Sicer pa nočejo niti Rusi priznati, da so premagani, in celo Srbi se pripravljajo, da napredujejo, da se popolnujejo, a nobeden noče odložiti orožja.

Mi pa vemo, kar je resnica, ker vidimo uspehe na zemljevidu. Povsod gredo naše vojske naprej, povsod se umika sovražnik s silnimi izgubami, a naše čete stopajo dalje od zmage do zmage. Na juž. Tirolskem so dosegle naše čete veliko zmago, ujeli okole 25.000 Lahov, več sto laških častnikov in mnogo topov; na dveh točkah stoje celo že na laških tleh. In pri Tržiču na Soči smo prodrti daleč naprej, pri Sv. Martinu na Soči smo dosegli velik uspeh. Dne 23. t. m. je minilo leto dni, odkar nam je izdajalska Italija napovedala vojno. Z vso svojo armado je poskusila že petkrat veliko ofenzivo, a vselej je bila poražena. Naša vojska pa je pod vodstvom prestolonaslednikovim vdrla že preko južnozgodne tirolske meje na Lasko in je le še 25 km od lombardijske ravnine. Mi gremo vedno naprej! Mi naprej — sovražniki nazaj: to je razloček!

Nedoslednost v zgodovini narodov.

Nedoslednost je znak neznačajnosti. Človek, ki vsak hip izpreminja svoja načela, ki je danes ves zaljubljen, a jutri poln sovraštva do iste osebe, ki danes preganja in pobija kar je še včeraj oboževal, je neznačajen. Toda to za zgodovino ne velja, ker narodi se vrte s svojo politiko kakor petelin na stolpu. Saj je politika najgrša neznačajnica.

Čudno je, kako hitro žive in pozabljajo celi narodi. Danes vidimo, kako veliki prijatelji so Angleži, Francozi in Rusi, ki so bili stoletja največji nasprotniki.

Ravno tako je med Portugalci in Angleži. Ti so si bili včasih hudi sovražniki. Angleži

Vseučilišče v Gentu, ki se ima iz belgijskega izpremeniti v čisto flamsko vseučilišče.

o Portugalcem vzeli najbogatejše kolonije. Angleži so bili vzrok, da je postala Brazilija neodvisna, Angleži so izpodrinili Portugalce iz Indije, Angleži so vzeli Portugalcem velikkanske dežele v Afriki.

Seveda so Portugalci tega deloma tudi sami krivi. Iskoriščali so svoje kolonije brez usmiljenja, izsesavali so jih do krvi, storili pa niso za prebivalce ničesar. Angleži so v portugalskih kolonijah najprej iskali trgovinskih stiskov in ko so se bili zasedrali, jih ni bilo več mogoče izpodriniti. Šli so domačinom na roke in jih s tem nahujskali proti Portugalcem. Posledica tega so bile revolucije, ki jih Portugalci dostikrat niso mogli zadušiti. Najprej so se Angleži polastili portugalskih kolonij v Velikem Oceanu, l. 1822.

morala Portugalska, vsled angleškega ultimatumu, to priznati.

Vihar na Portugalskem je bil velikanski in je omajal tudi stališče dinastije Braganza. Od tedaj je Angleška sistematično utrjevala svojo nadvlado nad Portugalsko. Posrečilo se ji je, skleniti s Portugalsko tajno pogodbo, da ima Angleška predkupno pravico, če bi hotela Portugalska svoje zadnje kolonije prodati. Angleška je skrbno pazila, da bi kaka druga država ne dobila tesnejših zvez s Portugalsko.

Kako daleč je šla v tem oziru, priča dogodek iz l. 1903. Nemci so že dolgo prej gledali, kje bi dobili kako postajo za premog za njihove ladje na zapadni strani Afrike. Poskusili so se usidrati na otoku Madejra.

Tako se izpreminjajo sovraštva v prijateljstva, a stara prijateljstva se izpreminjajo v sovraštvo. Japonska in Rusija sta si bili kruti sovražnici, a danes sta zaveznici, Bolgarija in Srbija sta bili zaveznici proti Turkom, a danes sta Turčija in Bolgarija zaveznici proti Srbiji. Italija, Avstro-Ogrska in Nemčija so bile več deset letij zveste zaveznice, a v Italiji se je penovilo nekdanje sovraštvo ter je stopila Italija na stran naših najhujših sovragov.

Nobene značajnosti ni v svetovni politiki, razmerje med državami se izpreminja hitreje kakor bi človek slutil. Tako bo pač tudi po končanih sedanjih vojnah. Kdo ve, kdo bo potem naš zaveznik in kdo naš nasprotnik? Gotovo pa je, da se vojna tako kmalu ne ponovi.

Iz Perzije: Prekrasna prestolna dvorana perzijskega šaha v Teheranu. Usoda perzijskega vladarja in njegove države se odloči v sedanji vojni Rusije in Anglije proti Turčiji.

pa so dosegli, da so je Brazilija proglasila za neodvisno. Največji neuspeh so Portugalci doživeli v Afriki. V ondotnih portugalskih kolonijah so Angleži ustanovili veliko število trgovinskih družb in s tem dotične dežele gospodarsko in kulturno dvignili, portugalska uprava pa je ostala stara. Zato so prišli angleški in portugalski interesi dostikrat v navskrižje, in Portugalci so začeli končno delati na to, da bi izpodrinili Angleže. Izkazalo se je, da je v portugalskih kolonijah vse polno angleških družb, ki jim portugalska vlada sploh nikoli ni dala dovoljenja, poslovati na njenem ozemlju. Začeli so se diplomatični prepiri in končno so se Angleži kratkoma polastili vseh portugalskih kolonij, v katerih Portugalci niso imeli urejene uprave in posadke in l. 1890. je

Da bi stvar ne vzbudila angleške ljubosumnosti, so Nemci ustanovili družbo za napravo sanatorija v Funehalu na Madejri, in portugalska vlada jim je dala koncesijo. A ko se je stavba že začela, so Angleži začeli razsajati, češ, da hočejo Nemci napraviti v Funehalu drug Monte Carlo in razsajali so toliko časa, da je portugalska vlada preklicala dano koncesijo. Seveda so koj potem Angleži ustanovili velik sanatorij v Funehalu. Razume se pa ob sebi, da za sanatorij ni bilo ne Angležem, ne Nemcem, nego obema le za uveljavljenje na otoku Madejri.

Portugalci so prejšnjega kralja umorili, zadnjega kralja Manuela izgnali in proglasili republiko. Kralj Manuel se je zatekel na Angleško, a glej, zdaj je postala republika Portugalska zaveznica kraljestva Anglije.

Po grobeh junakov.

Galicija je velikanski grob. Od spočetka avgusta 1914 do maja 1915 so divjali preko nje od vzhoda proti zahodu, od severa proti jugu ter zopet v nasprotni smeri neprestani, vedno besni in krvavi boji. Strelski jarki, v katerih so ležali vojaki v blatu in snegu, kjer so drgetali od strašne zime in kopneli v grozni vročini, se danes že podirajo in razpadajo. Bodeče žične zagraje, v katere so se zaletavali vojaki, so zarjavele in se zlomile, polja, gozdovi, ceste, koder so zdihovali in umirali ranjenci, so danes zopet zeleni ali lepo urejeni.

Ko je po zmagoviti bitki pri Gorlicah krenila naša armada za bežečimi Rusi na vzhod, je obležalo po poljih in šumah polno

mrličev, po osamelih jarkih mnogo vojnega materijala, nešteto patron, pušk, tornister, skled in bajonetov ter vsega, kar so mogli bežeči pometati od sebe. Obležalo je ogromno železa in jekla, ostankov granat in šrapnelov, vozov in topov. Po obcestnih jarkih so obtičali topovi, trenski vozovi, vojaške kuhinje, velikanski avtomobili, motorna kolesa, biciklji i. dr. In povsod gomile trupel ubitih konj, mrhovina goveje živine in drobnice.

Seveda so po vsaki bitki takoj pobrali po bojiščih vse, kar je še kakorkoli porabno. Marsikaj se je dalo popraviti, marsikaj pa se je uporabilo le za materijal. Naprej pa so poiskali ranjence in pobrali mrtvece — ruske in naše — ter jih pokopali. Tukaj v skupnih grobeh, po dvajset, sto in še več v enem grobu, tamkaj v pozameznem grobu po dva, tri, sredi polja, ob cesti, tik gozda, kjer je baš bilo. Marsikoga, ki se je umirajoč zavlekel v gozd ali v grmovje ali v jarek z vodo, pa sploh niso našli. Šli so morda tik mimo njega, a on je obležal pozabljen, kakor je umrl pozabljen, sam, brez tovariša.

Potem so prihajali domačini, kmetje iz skrivališč in so pohajali po bojiščih. Našli so to in ono, izročali orožnikom ali jemali s seboj domov, kar so mogli rabiti. Vse jim je vzela vojna, potrebovali so torej vsega. Včasih so našli tudi mrliča in ga za silo pokopali. Morda so mu na grob zateknili križec ter zapisali nanj junakovo ime, če so ga slučajno našli pri njem. Večkrat pa imena niso našli, ali pa ga niti iskali niso. Teško je stikati po mrliču, ki že razpada. Včasih so zapisali na križec le: »Tu leži 45 honvedov« ali »tu leži 36 tirolskih cesarskih lovcev« ali »tu leži 50 avstrijskih vojakov in 20 Rusov«, nič več. Često pa so obležali junaki brez imena in brez navedbe narodnosti. Ako so položili na grob čelado, je spal v njem Nemeč, če ploščato čepico, Rus, če rdečebel-zelen trak ob bajonetu, Oger. Včasih pa je ležalo na istem grobu več čelad, ruskih čepic, avstrijskih vojaških znakov: Sedaj so

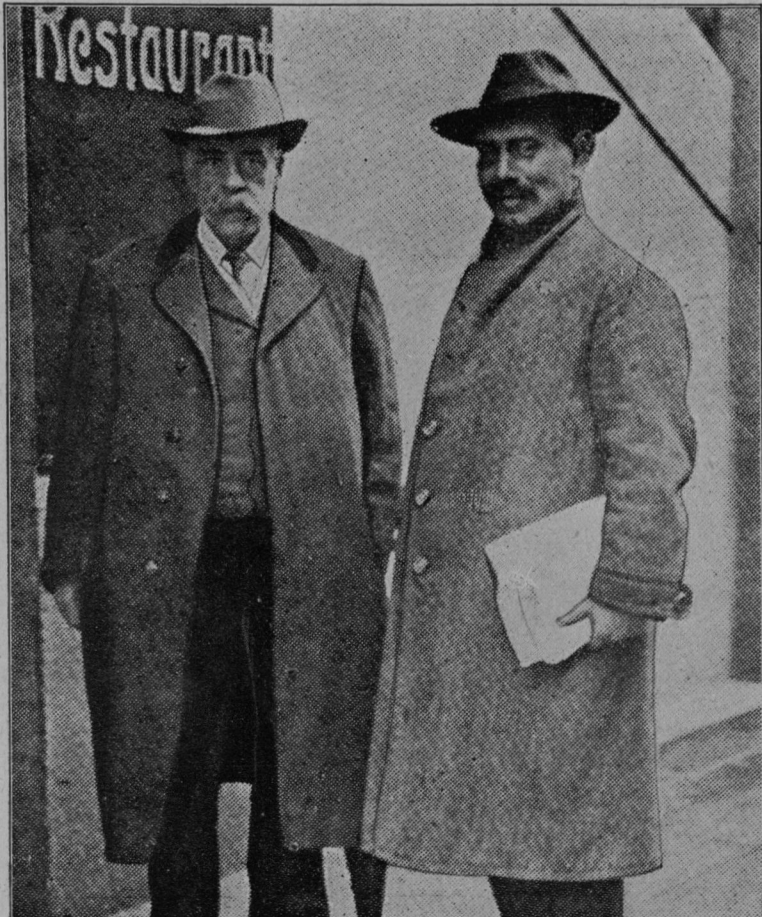
Grob mehikanskega upornika. Iz groba moleča roka je sramotni znak „izdajalca“.

ležali v njem prijatelji in sovražniki skupno v bratski slogi tiho, nezdravno... Dostikrat se je našel cel holmič, tedaj so pridovedovali kmetje, da spi ondi za večno sto, dvesto, tisoč ali dva tisoč junakov. A kakšne narodnosti? Tega niso vedeli več. Vedeli pa tudi niso več natanko, koliko jih je, a gotovo mnogo, zelo mnogo...

Sovražniki so imeli mnogo težkega dela; opravili so ga dobro, a le za silo, začasno. Zdaj so začeli bojišča v zahodnji Galiciji nanovo temeljito pregledovati in preiskovati. Častniki z 9000 črnovojniki i 2500 ruskimi in laškimi ujetniki delajo neumorno že od

minole jeseni. V skupinah so obšli vse ozemlje, prerili gozde, prekopali jarke ter preiskali s koraj vsak kotiček, koder se je valila vojna. V Krakovem je glavno poveljništvo. Tam se zbira ves zbrani materijal, ki so ga izkopali nanovo po bojiščih. Ogromno ga je: skledice, čebrički, čelade, kolesa, verige, čepice, patrone, pasovi, konjske opreme, puške, bajoneti, šrapnelske in granatne puščice i. t. d. Od januarja t. l. doslej so navozili že preko 50 železniških vozov takega materijala, a koliko ga bodo še našli!

Toda glavna skrb so grobovi. V zahodnji Galiciji leži vsaj okoli 50.000 junakov. Našli

Vodja dela stranke nemških socijalnih demokratov, strupeni opozicionalec, državni poslanec in pisatelj dr. Karel Liebknecht (s knjigami), ki je bil dne 1. maja t. l. kot vojak zaradi hujskanja k demonstracijam zaprt.

Roza Luxemburgova, pisateljica in agitatorka, poleg dr. Liebknechta najbolj fanatična opozicionalka vsake nemške vlade. Bila je zaprta že neštotokrat zaradi hujskanja.

so jih že blizu 43.000, a ruskih skupnih grobov večinom še niso našli. Da bi zakrili svoje orjaške izgube, so Rusi mrliče pokopali, a nato pognali svojo konjico preko grobišč, da je izbrisala vsako sled. Nekje so našli dva honveda; ko so odkopali strelski jarek na desno in levo, so našli še 145 honvedov (ogrskih domobrancev). Ležali so še zaviti v odeje s puškami v rokah. Okoli 100 korakov dalje so našli stražnika. Rusi so bržčas najprej ubili stražnika, se nato prilazili k jarku in v mrzli noči pobili vse speveče naše vojake ter hitro zasuli jarek. Živ krst ni vedel, kaj se je zgodilo s honvedi, ker vrnil se ni nihče, da bi javil grozo noči.

Včasih najdejo le oglodano okostje: žrtev volkov. Včasih najdejo le pozamezne ude. Vse je treba zbrati in dostojno pokopati. Tako nastajajo lepa skupna pokopališča z napisi in križi. Pozimi so izkopali na tisoče grobov, ugotovili več sto imen, našli pisma i. dr. ter poslali polku vest: ta je padel tu in tu...

610 velikih in manjših pokopališč je na ta način že nastalo v zahodnji Galiciji. Vsa dobe ograje, se obsade z drevjem in okrase s križi in spomeniki. A koliko dela čaka še v Karpatih, v vzhodnji Galiciji in v Bukovini! Toda vse pride na vrsto. Dela se ne umorno, da najdejo naši junaki častne grobove. Tudi na Ruskem Poljskem, v Srbiji in v Albaniji se postopa tako, kajti pozabiti se ne more nobenega bojišča.

V vseh deželah pa nastanejo spomeniki našim hrabrim junakom. Ministrstva, vlade, občine in umetniki se že pečajo z vprašanjem, kako naj se potomcem obrani spomin na naše junake. Po mestih postavijo skupine kipov, stebre, mavzoleje, kapele, cele cerkve, po manjših mestih in trgih vzdajo mramorne plošče z imeni padlih junakov po cerkvah in magistratih i. t. d. Tudi slovenski narod ne pozabi svojih junaških sinov, ki so umirali hrabro za svojo domovino na daljnih tujih tleh.

Darujte za „Rdeči križ!“

Slavnost pri blagoslovitvi nove dunajske vojaške bolnice. 1. nadvojvodinja Marija Valerija, 2. nadvojvodinja Marija Imakulata, 3. prestolonaslednica Zita, 4. nadvojvoda Leopold Salvator, 5. nadvojvoda Franc Salvator

Artur pl. Görgey.

Dne 20. tm. je v Budimpešti v 98. letu starosti umrl sloveči vojskovodja izza časov punta Madžarov v l. 1848.

Rojen 30. jan. 1818 v Toporczu kot sin stare, a obubožane plemiške rodbine, je postal vojak. Vendar je l. 1845 pustil vojaško službo in se je posvetil študiji kemije na praški tehniki.

L. 1848 se je povrnil v domovino, in pri izbruhu madžarske revolucije l. 1848 je vstopil kot stotnik v ogrsko honved. Zaradi svojih zaslug za organizacijo ogrske armade je še isto leto postal major. Odlikoval se je v raznih bitkah in se nečuvno hitro povzpел do polkovnika in generala. Po porazu Ogrov pri Švehatu je prevzel poveljstvo takozvane ogrske zgornje podonavske armade pri Požunu, ki je štela 30.000 mož. V njej je vla-

dalo pomanjkanje discipline. Prisiljen je bil se umakniti, a posrečilo se mu je, med umikanjem z vednim novačenjem ojačiti armado in že nanovo organizirati. Ubrnil se je avstrijskega kora pod Schlickom, ki je prodiral iz Galicije, in je dosegel zvezo med ogrskimi armadami. Zaradi nasprotja med njim in Košutom je bilo poverjeno poveljstvo nad ogrskimi armadami Poljaku Dembinskemu, ta pa je bil v bitki pri Kapolni dne 26. in 27. febr. 1849 premagan, in Görgey je dobil vrhovno poveljstvo ter začel novo ofenzivo. Zmagal je v mnogih bitkah (pri Szolnoku, pri Naitsenu, pri Nagy dorlo) in dne 26. aprila je oprostil od Avstrijcev oblegani Komorn. Odtod je šel proti Budimpešti ter oblegel s 30.000 možmi in 120 topovi mesto Buda od 4. do 21. maja ter je končno zavzel z naskokom.

Med tem pa je ruski car poslal 180.000 mož ruske armade na Ogrsko, deloma čez Karpate deloma čez Sedmograško, Avstrijcem na pomoč. Görgey je med tem zopet prodiral proti Komornu ter še v par bitkah premagal Avstrijce in Ruse. Ker pa se je nasprotje med njim in Košutom vedno bolj poostrevalo, je v Aradu, kjer se je nahajala ogrska vlada, zahteval odstop Košutov. Košut je 11. aprila odstopil in Görgey je prevzel diktaturo. Vendar je uvidel, da je vsled velikanske premoči vsak nadaljni odpor brezuspešen, zato je dne 13. avg. pri Villagosu pred Rusi položil orožje. Po vojski je bil najprej v Celovcu zaprt. Pozneje pa je bil v raznih službah, tako l. 1871 pri gradnji železnice na Sedmograškem kot inženir. Neprestani napadi zaradi kapitulacije pri Villagosu so povzročili, da se je popolnoma umaknil iz javnega življenja. Šele v zadnjem desetletju pa se je odkrila resnica, da je bil glavni krivec revolucije in vseh porazov Košut, Görgey pa le njegova žrtev.

Špijonova usoda.

Roman.

(Nadaljevanje)

Stotnik ga je prekinil. Govoril je Meti: — In ti molčiš? Ali ne moreš ničesar odvrniti na tako obdolžitev? Povej jim vendar resnico, da izprevidijo, za kakšnimi neumnimi domnevanji se love. Meta! Govori vendar: Za božjo voljo, govori!

Vojaška angleška kuhinja v neki katedrali za fronto; na desni se vrši maša, na levi jedo Angleži menažo.

Baronica je sedela blede in s stisnjenimi ustnicami. Pogledala je svetniku odkrito v oči in rekla:

— Boga kličem za pričo, da nimam z zločinom ničesar opraviti. Kar mi prisojajo, je grozno. Gospod policijski svetnik, ali mi dovoljite, da se pogovorim na kratko z zaročencem? Potem izveste vse.

— Gotovo. Stavim samo en pogoj.

— In ta je?

— Da pustite akte tukaj.

— Pardon, gospod policijski svetnik, je pojasnil stotnik. Sami rodbinski dokumenti so, ki nimajo za tujca pomena.

Morda je tudi kaj drugega, gospod stotnik. Baronica je posebno hrepenela po teh papirjih in jih zahtevala v težkem položaju svojega življenja tako odločno, da so moje sumnje opravičene.

Baronica je zlezla medtem v naslonč in še bolj pobledele.

Njene oči so bile prikovane na spravo z akti.

— Ali se še želite pogovoriti z gospodom stotnikom? je vprašal svetnik hladno.

— Ne, je odgovorila baronica.

— Ali hočete govoriti morda z menoj? je vprašal Koren.

Stotnik je hotel ugovarjati, a baronica ga je prehitela.

— Da, je rekla tiho in vstala.

Trudnih korakov, ne da bi dvignila oči, je šla do vrat sosednje sobe in vprašala:

— In popirji?

— Popirji ostanejo medtem pri gospodu stotniku.

Ko sta bilo z baronico sama, je stopil svetnik bliže in ji pogledal resno v oči.

— Končajte že! Ne spravljajte še drugih v nevarnost! Stotnik —

Baronica je strmela obupno v tla.

— Njega tudi zasledujete . . . Mislite nemara, da je on popirje . . . Prisegam vam, da je nedolžen, da ne ve o vsem ničesar . . . ali se vam zdi mogoče, da bi bil tukaj, če bi le količkaj slutil? Ali zaradi mene naj bo zdaj . . . ne to se ne sme zgoditi! To ne! Bilo bi preveč! . . . Kako pa veste, kaj mi je prinesel?

Policijski svetnik je spoznal iz raztrganih stavkov še preveč. Uvidel je jasno, da se suče ves baroničin strah okoli sprave z akti. To je bilo treba izrabiti. Užene jo

— Tudi radi vas! Toda za to bi bilo dovolj, če bi bil poslal dr. Martiniču, ki je čakal v Pontebi vaš naslov. Kako daleč ste spravili stotnika, lahko uvidite iz tega, ker sem se ga oprijel.

— Strašno, je šepetala baronica.

Obraz ji je razodeval boj, ki se je vršil v njeni notranjosti.

— Kaj na storim? . . . je mrmrala. Moj Bog, pomagaj mi . . . Kje je prava pot? . . . O Bog, če bi le vedela . . .

Naenkrat se je zravnala.

Naša patrolja na balkanskih tleh.

— Bodi torej! Gospod svetnik, obljubite mi, da je cela zadeva za vselej končana, če vam izročim popirje! Da prenehate nadalje opazovati stotnika in da stvar gotovo ne pride v javnost!

Policijski svetnik je čutil, da bi moral zavriniti.

Stal je tik cilja.

— Obljubim vam popolno diskrecijo, je odgovoril. Kolikor je v moji moči, ne pride v javnost ničesar razen službenih objav.

To je obljubil tim lažje, ker so mu ravno pred nedavnim časom spet namignili, naj dela kolikor mogoče diskretno.

— Prinesite popirje.

Policijski svetnik je šel v sosednjo sobo.

Ko je segel po spravi, mu je položil stotnik na ramo roko.

Predno je mogel policijski svetnik odgovoriti, se je oglasila baronica.

— Daj mu, Fran! Želim tako. Naj prinese sem!

Svetnik je občutil napetost položaja. Vzel je spravo in jo izročil baronici.

Meta je raztrgala pečat, odprla in ponudila dokumente.

— Tu so popirji. Ne pozabite, kaj ste mi obljubili.

En sam pogled je svetnika prepričal, da je dosegel več, kakor se je nadejal.

Popirji ki mu jih je izročila baronica Sternberg, so bili tisti važni vojaški dokumenti, ki so bili ukradeni 4. januarja iz miznice feldmaršallajtnanta Holmhorsta.

Policijski svetnik Koren se je popolnoma obvladal; ne z obrazom, ne z besedo ni pokazal veselja, ki ga je spreletevalo, ko je držal v rokah najdene dokumente.

Naši vojaki v snežnih plaščih v strelskem iarku z obraznimi maskami proti strupenim plinom in z ročnimi bombami pozimi.

— Ali je v nevarnosti? je vprašala s tresočim glasom.

— Da. Nenadnja vožnja do vas je jako sumnjiva.

Baronica se je oprijela bližnjega stola.

— Nedolžen je popolnoma, je šepnila. Giardinija ni niti poznal . . .

Za minuto je bilo v sobi tiho kakor v grobu.

le s strahom za ženina, popolnoma v oblasti jo pa ima z dokumenti, katerih niti ne pozna.

— Odkod je postranska stvar. Dovolj je, da poznam papirje. Sicer bi ne bil ukazal opazovati stotnika, sicer mu nebi bil sledil na Laško, je dejal odločno in moško ter ji gledal pozorno v oči.

— Torej niste prišli radi mene?

Originalna palača z 20 nadstropji v New-Yorku, središču ameriške vojne napetosti proti Nemčiji. Tu je tiskarna, uredništvo in upravnništvo proti Nemcem hujskajočega dnevnika „New-York Times“.

Mirno, kakor je bil vajen, je spravil dokumente v žep.

Baronica je sedela v naslonjaču blede in izmučena. Roke so ji visile preko naslonjale.

— Kaj ste mislili napraviti tukaj s temi popirji? je vprašal Koren.

— S popirji? je ponovila, zatopljena v druge misli. Tukaj nič. Hotela sem jih peljati s seboj. V hiši svojega strica Holmhorsta občujem seveda popolnoma intimno. Popirje bi dejala tja, kjer so ležali prej. Našli bi jih in vse bi bilo v redu. To sem hotela napraviti s popirji.

Globoko je vzdihnila in pogledala policijskega svetnika.

— Zdaj ukrenete vse vi? Lahko se na vas zanesem, kaj ne? In stotnika ne boste mešali v te stvari? To ste mi že tako obljubili. Vi vendar ne boste ogrožali eksistence moža, ki je vseskozi poštenjak! In javnost ne izve ničesar.

— Obljubil sem že, da bom storil vse, kar je v moji moči. Končna odločitev pa seveda ni v mojih rokah, temveč v rokah višjih oblasti. Zagotavljam pa vas, da bomo ravnali z največjo diskretnostjo. Peljete se, kaj ne da, z nami in nam pojasnite še to ali ono temno stran.

— Gotovo, je odvrnila baronica in vstala. V treh urah se lahko odpeljemo. Vi ne veste, kako breme se mi je odvalilo s srca, ko je ta stvar odpravljena!

— In druga stvar?

— Druga? Ah, vi mislite umor. O, zaradi tega mi je lahko. Sumnjo, ki leži na meni, lahko uničim z eno besedo.

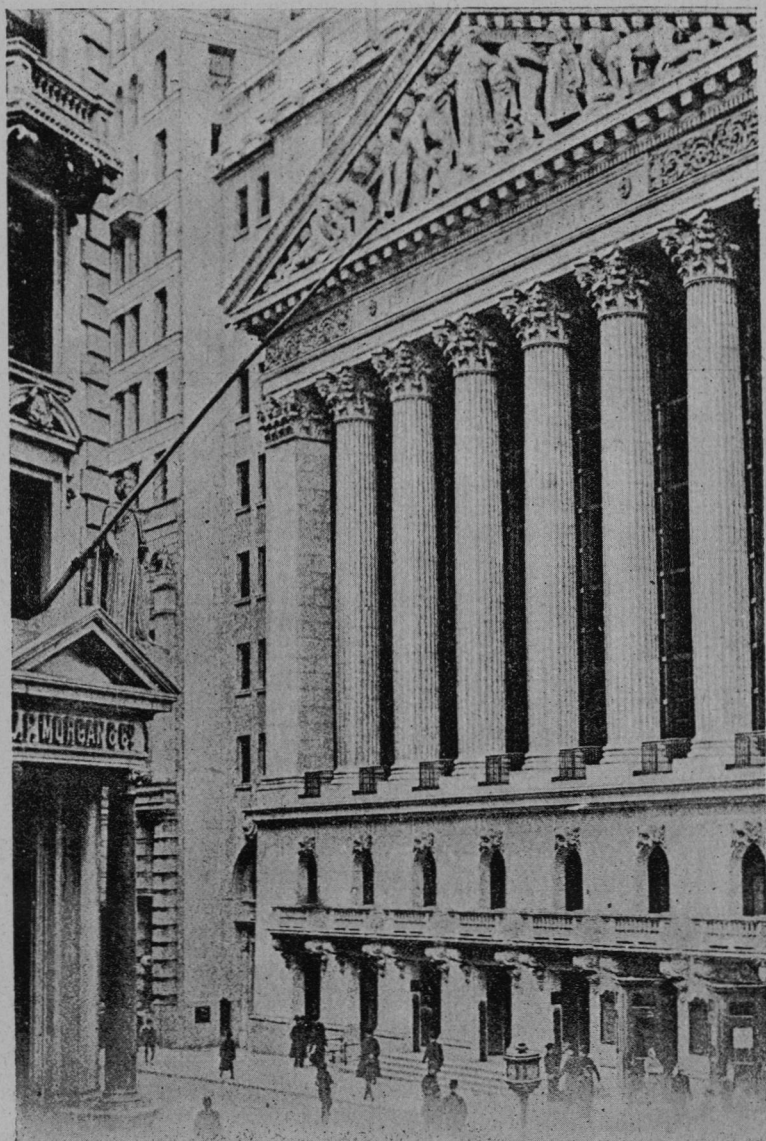
— Ali ne bi rekli te besede?

Baronica se je ustavljala.

— Dejstvo, da ste imeli dokumente vi, je vaš položaj le poostrilo, je pripomnil Koren. Ker smo prepričani, da obstaja zveza

Neukusna razglednica, hujskajoča na vojno proti Nemčiji. Izdali so jo hujskači v Zjed. državah, a tiskana je bila v Evropi.

Newyorška borzna palača, kjer zaslužijo z vojno ameriški trgovci na milijone.

med obema zločinoma, morate vedeti tudi za umor. In dolžnost policije je, da poizveduje v tej smeri dalje. Na ta način so mogoči najrazličnejši zaključki. Da je bil na primer naslov stotnika Fernkorna zabeležen. Ta častnik se je peljal k vam na Laško v trenutku, ko ste ušli policiji, in vam prinesel ukradene popirje. Pritrđiti morate, da se vaš položaj gotovo ni zboljšal. Morda se zdaj odločite, in odkrito vse izpoveste.

(Dalje prihodnjič.)

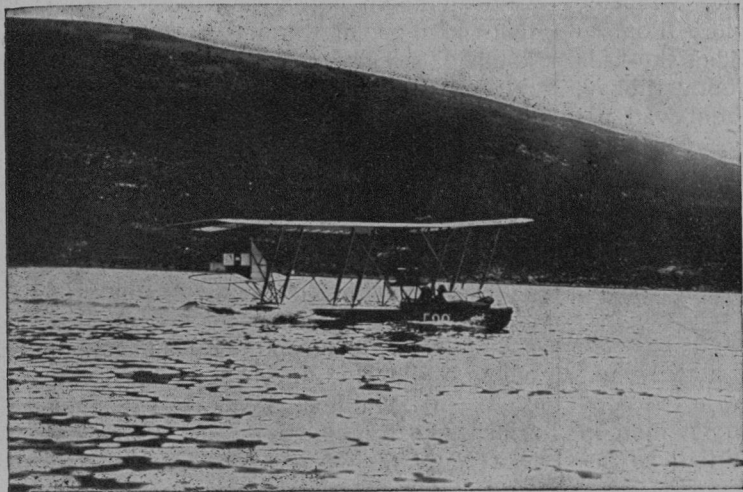
2 pomladanska koncerta.

»Glasbena Matica« v Ljubljani je priredila v soboto, 6. in v nedeljo, 7. maja t. l. dva velika dobrodelna koncerta o 25 letnici obstanka pevskega zbora in o 25 letnici rednega koncertnega delovanja Glasbene Matice. Na programu obeh so bile predvsem okoli 330 let stare skladbe, ktere je zložil naš svetovnoslavni rojak, sodobnik Shakespearjev in Ceroantesov, Jakob Petelin, latinski imenovan Jakobus Gallus.

V prejšnjih stoletjih smo bili Slovenci v nekterih panogah častno zastopani in uvaževani v svetovni kulturi. Nekaj naših rojakov prešlih vekov je uplivalo celo na razvoj nekaterih zapadno-kulturnih panog, da tudi dandanes ni mogoče izbrisati njihovih imen iz svetovne kulturne zgodovine. Tak velmož je bil naš rojak Jakob Gallus.

Rodil se je, najbrže med 15. aprilom in 31. julijem, l. 1550, na Kranjskem, domneva se v Ribnici. Njegovo pravo ime je bilo pač Petelin; pozneje so ga preveli v latinski Gallus, iz latinščine v nemški Handl. Izobraževal se je v samostanski šoli v Zatičini.

Naš hidroplan na morju pred vzletom proti Italiji.

Nabrežje Nila, egiptovske svete reke, ki napaja ves rodovitni okraj.

kakor je soditi po njegovih lastnih poročilih v predgovorih skladb in pa po zvezah s cistercijani v raznih deželah avstrijske domovine. Nekako 14—16 let star je prišel na Nižje Avstrijsko in bival izvestno v Melku in Zwettlu. L. 1574 je bil pevec med cesarskimi dvornimi pevci v dvorni kapeli na Dunaju. Po svojem bivanju na Dunaju je v letih 1575. do 1579. prepotoval Moravsko, Šlezko in Češko. — Že ugleden skladatelj in voditelj cerkvenih pevskih zborov je povsodi dobil, osobito pri samostanih in škofih, novih zvez. Od l. 1579—1585 je bil škofovski kapelnik olomuškega škofa Stanislava Pavlovskega, ter je kot tak deloval v Olomucu pri katedralni cerkvi, deloma v Kromerizu, kadar je škof tam rezidiriral. Po tej naporni službi se je podal v Prago, da je mogel završiti svoje velikansko cerkveno glasbeno delo »Opus musicum«, ki se je tiskalo v Pragi. V onem času je v Pragi rezidiriral cesar Rudolf II. Poleg nadziranja izdaje svojih glasbotvorov je prevzel tudi v Pragi vodstvo cerkvenega zbora pri tedajni župni cerkvi sv. Janeza »na Zabradli«. Ondi je tudi umrl, kakor se zdi na neki akutni bolezni, dne 18. julija l. 1591 šele 41 let star in bil na pokopališču ob tej cerkvi pokopan.

V kratki dobi svojega življenja je zložil presenetljivo veliko število glasbotvorov; ohranilo se je 495 tiskanih in 22 rokopisnih, skupaj 517 skladb. V relativni produkciji ga ne dosega noben sodobni glasbenik, izvzemši velikega Nizozemca Orlanda Lassusa, a tudi ta ga presega samo tedaj, ako je res rojen šele l. 1532., vse druge skladatelje iste dobe presega Gallus po svoji plodovitosti.

Seveda se Petelin ni čutil Slovenca, nego le Kranjca. Mešani zbor Glasb. Matice je izvajal 5 njegovih skladb z največjo dovršenostjo ter je g. koncertni vodja M. Hubad dokazal iznova, da je nedosežen mojster. Gallusove skladbe so se naslednjega dne ponavljale.

Nato je zapel štiriglasni mešani zbor dve izvorni krasni skladbi: Stanka Premrla Slovensko govorico in Emila Adamiča: Mlad junak po vasi jezdi, ter Antona Andéla: Anko, Ančice, hrvatsko narodno pesem iz Varaždina in Vilka Novaka Dunave, Dunave! hrvatske narodne pesmi s spremljevanjem klavirja in harmonija. Vse skladbe so dosegle velik uspeh, zlasti pa narodne. Na

James Gerard, veleposlanik Zjed. držav v Berlinu, ki ima zasluge, da ni izbruhnila vojna med Nemčijo in Zjed. državami.

klavirju je spremljala gdč. Dana Koblerjeva. Nekaj izvirnih in opernih samospenov je izborno zapel gosp. tenorist Rijavec, ki obeta postati prav dober operni pevec.

V nedeljo, 7. maja je bil II. koncert. Na vzporedu so bile nove točke: Saint Saens: Introdukcija in Rondo capriccioso. Skladbo je na goslih sviral gospod Zlatko Baloković z izredno bravuro; nato je zasvirala Wieniaw-

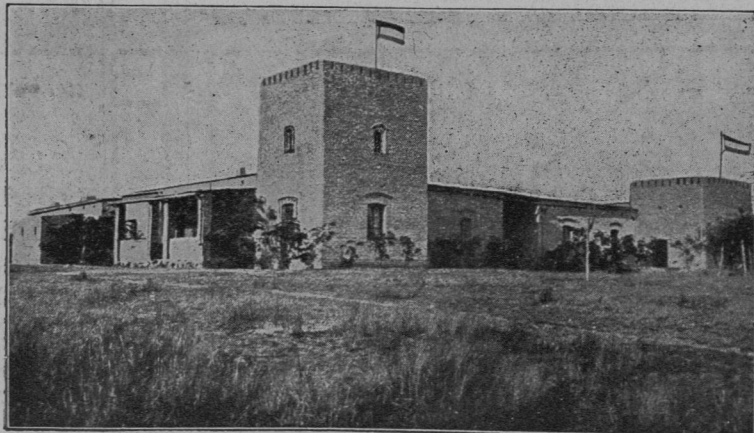
skega legendo in polonezo v A-duru. Hrvatski virtnoz Baloković je velik umetnik in njegovo sviranje izziva najiskrenejše občudovanje in navdušenje. Ob 25 letnici našega slavnega zbora Glasb. Matice se hvaležno spominjamo velikih umetniških užitkov, ki so jih nam nudili Matični krasni koncerti pod sijajnim vodstvom gg. dr. Jos. Čerina in Mateja Hubada. Glasb. Matica je vplivala na umetniško izvajanje obeh slovenskih pevskih zborov, saj je bila svetel vzor delavnosti in vztrajnosti. Glasb. Matica pa je tudi pomnožila prav izdatno našo glasbeno literaturo, v kateri stojimo že zelo visoko, tako da se moremo ž njo ponášati pred mnogo večjimi narodi. Zasluga Gl. Matice je, da je glasbeni okus Ljubljane in večine Slovencev, a tudi naših skladateljev, nepriemerno boljše kakor je bil pred 25 leti, saj dokazuje že obilni poset Matičnih koncertov, da naše občinstvo najtežje skladbe razumeva in uživa. Velika požrtvovalnost zborov Gl. Matice je pač zaslužila, da jim ob 25 letnici kličemo: Hvala najlepša in čast Vam!

Razne vesti.

Otroci za fronto. Nikdo ni bolj vesel vrvenja in življenja, ki vlada tik fronte, kot otroci. Otroci hočejo vsak hip nekaj novega in se hitro naveličajo starega. Sedanje razmere jim nudijo lepo priliko, da napasejo svojo radovednost in ukaželjnost. Tu vojaki v vseh mogočih uniformah iz celega sveta in vseh jezikov, tam vozovi z vsem različnim blagom, zopet železnice, avtomobili, zrakoplovi, kanoni, puške, granate, bombe in zopet konji veliki in mali; vse to so reči, ki močno zanimajo naše otroke in močno razburjajo njihovo domišljijo. In če se še pomisli, da večinoma očetov ni doma, tedaj se spozna, kako težavo imajo starši in vzgojitelji, da jih obvarujejo pred dušnimi in te-

Iz Egipta: Hišice ob severnem bregu Nila.

Iz Afrike: Trdnjava Grootfontein v nemški zahodnji Afriki, kjer so tudi boji.

lesnimi nesrečami. Več slučajev je že bilo, ko so otroci svojo radovednost in neobgljivost plačali z življenjem. Da govorijo naši otroci že vse jezike, ni nobeno čudo, saj jih slišijo vsak dan. In oni ne delajo razlike med Nemci in Mažari, Poljaki in Rusini, Čehi in Slovaki, Rumuni in Italijani, Srbi in Hrvati. Pri »selciranju« rabijo nemški jezik. In takrat mora stati vsak »hab tak« kakor zid. Če ne razumejo, tedaj pozdravijo vsakega z »nem tudom« bodisi Mažar, Poljak, Čeh, Rusin ali Slovak. Ko pa srečajo Hrvate, tedaj morajo vsakega po vrsti nagovoriti: »brate, kamo ideš?« Zanimivo je, da so se jim Hrvati tako prikupili.

Ostri napadi v dumi. Med razpravo o proračunu državne kontrole so v ruski dumi

ostro napadali poslanci Šingarev, Skobelov in Šcenkelin državnega kontrolorja Poprovskega. Šingarev je izzval: Zdaj, ko izda Rusija vsak dan nad 30 milijonov rubljev, trdi Poprovski, da namerava nadaljevati politiko svojega prednika Haritoneva. Nečuvno se množe poneverbe v državnih blagajnah. Podkupujejo in neredno poslušajo ne samo manjši činovniki, marveč tudi visoki dostojanstveniki in vojaki. Nekaj resnih mož, ki se bore proti takemu sistemu, Krivošejn, Ščerbatov in Polivanov so morali zato odstopiti. Izpremembe v ministrstvu se vrše v strašnem obsegu. Strašni so neredi v indendaturi v bojni črti. Šingarev je predložil veliko dokumentov o nečuvnih tatvinah in poneverbah na bojni črti. Rekvirirali so go-

vejo živino in posestva. Kmete so silili, naj dajo na razpolago konje in voze ali naj pa kopljejo strelske jarke; dali jim zato niso niti kopejke, ker so spravili ta denar v žep visoki častniki. Celo v lazaretah so se zgodile take nepravilnosti. Ranjencem so dajali pokvarjena živila. Sanitetno osebje je podkupovalo, da ni šlo v bojno črto. Bolni vojaki morajo proti vsaki pravici na bojišče, da so prosti popolnoma zdravi možje. Tisti, ki podkupujejo, dobe odlikovanja in hrbrostne svetinje. Če se ta zistem še dolgo nadaljuje, lahko pričakuje Rusija svoj popolen polom. Skobelov je rekel, da je narod naprednejši kot duma, ker zahteva koalicijsko ministrstvo; medtem ko se zadovolji duma le z zaupnim ministrstvom.

Dunajska moda ženskih klobukov 1. 1916: 1. Španska oblika; 2. Črna toka z rajčico; 3. Bel klobuk iz krepa.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštnine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Vredno, da se zabeleži. »Srečkovno zastopstvo« v Ljubljani (glavno zastopstvo srečkovnega oddelka Češke industrijalne banke v Pragi prejelo je te dni srečkovno naročilo iz daljne Azije od tam bivajočega veleposestnika brata Hrvata. Ker ima imenovani zavod od poprej naročnike iz širne Evrope, Amerike, Afrike in Avstralije, služi sedaj še naročilo iz Azije »Srečkovnemu zastopstvu« v ponos in dokaz, da je znano po celem svetu.

Naročite se na list „Tedenske Slike,“ ki je najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik! Razširjajte ga in pridobivajte mu :-: novih naročnikov. :-:

Maček & Komp.,

:: Franca Jožefa cesta 3 ::
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK, ZA GOSPODE
:: DEČKE IN OTROKE, ::
NAROČILA TUDI PO MERI.
SOLIDNA POSTREŽBA.
ZALOŽNIK Č. KR. PRIV. JUŽ.
ŽELEZNICE.

Čutimo bolečine samo po živcih, ki so nositelji vseh čustev. Čim slabši so živci, tem mučnejše so bolečine. Ljudje, ki imajo močno živčevje skoro da ne počutijo bolečin ali samo neznatno. Z vdrgavanjem s Fellerjevim bolečine blažečim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elsa-fluid« se okrepijo živci ter postanejo bolj neobčutljivi za bolečine. Zajednem pa prestanejo bolečine samo po »Elsa-fluidu« 12 steklenic tega zdravniško priporočenega domačega sredstva pošlje poštne prosto za samo 6 kron lekar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 280 (Hrvatska). Nad stotisoč zahvalnih pisem.

Najbolje darilo trpečemu vojaku je

MORANA

Reši ga in brani nadležne golazni: uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. SKRINJAR, TRST

Via Castaldi 4, I.

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške, pošljemo naravnost na dotični stan vojaka. Pošlje naj se denar in natančen naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake razjedajoče kisline, torej neškodljivo človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

Selenburgova ulica I
(zraven trgovine Tičar)

Špecialna trgovina bluz

Antonija Sitar

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

: Delniška glavica 8,000.000 kron. :

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred V. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje za ta razred dne 15. in 17. februarja 1916.

Cena za igralce prejšnjega razreda: $\frac{1}{4}$ srečka K 40—, $\frac{1}{2}$ srečke K 20—, $\frac{1}{4}$ srečke K 10—, $\frac{1}{8}$ srečke K 5—. — Cena za novovstopivše igralce: $\frac{1}{4}$ srečka K 120—, $\frac{1}{2}$ srečke K 60—, $\frac{1}{4}$ srečke K 30—, $\frac{1}{8}$ srečke K 15—. Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

MARIJA TIČAR,

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 26. Šelenburgova ulica 1. nasproti kazine

Prva specialna trgovina
umetniških, vojnih, pokrajinskih in drugih
razglednic

Priznana največjo izbiro na drobno in debelo.
Krasni albumi za umetniške razglednice
pravkar došli.

Ako naročite in to storite nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz

leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk

iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitnik

630.000 kron

dobite igralno pravico do bobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:
Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

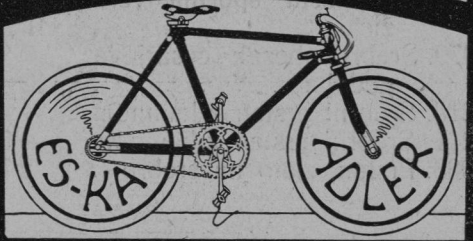
šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v ve-
-zenju -
Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštnine prosto.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE:
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA-ZAH:
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Naročite in razširjajte „Tedenske Slike“! Pridobivajte novih naročnikov! Čim več bo naročnikov tem bolji bo list, zrno do zrna... kamen do kamena...

5 kg la milo za perilo K 10—

pošilja kot najboljšo nadomestilo za drago jedrnatilo, plača se naprej.

Kemična tovarna Karl Jllek, Sternberg, Morava.
Preprodajalcem visoki popust.

Ali se hočete svojega

revmatizma

korenito iznebiti?

Na tisoče je ozdravljenih!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, bodenje v raznih delih telesa, celo oslabele oči so posledice revmatičnih in protinskih bolečin.

Nujam Vam naraven produkt za zdravljenje!

Nobena universalna medicina, temveč zdravilno sredstvo, ki je dobrotna narava daruje bolnim ljudem.

Vsakemu brezplačna poskušnja.

Pišite mi takoj, da Vam pošljem svoje zdravilo in poučno razpravo brezplačno. — Postanete hvaležen moj privrženec.

Ekspedicija: Opern-Apotheke Budapest, VI. Abt. 255.

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4 $\frac{3}{4}$ %

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI

brez vsakršnega odbitka

naložen denar. Rezervni zaklad: nad 900.000.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaj in perila

priporoča svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srance in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

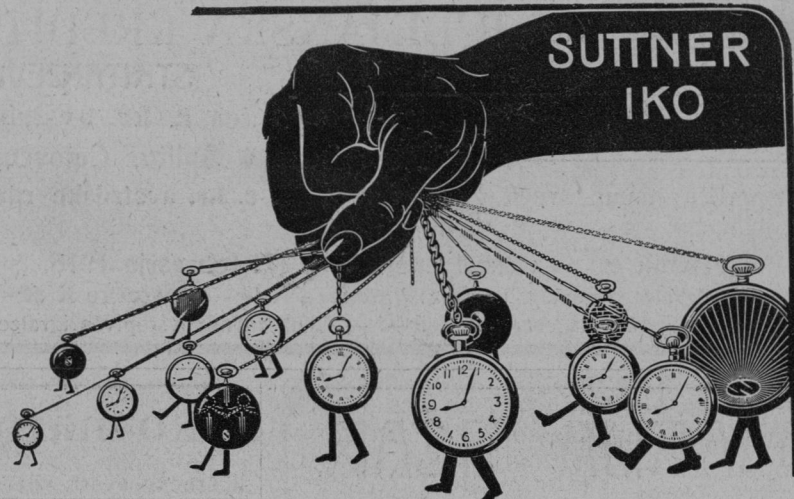
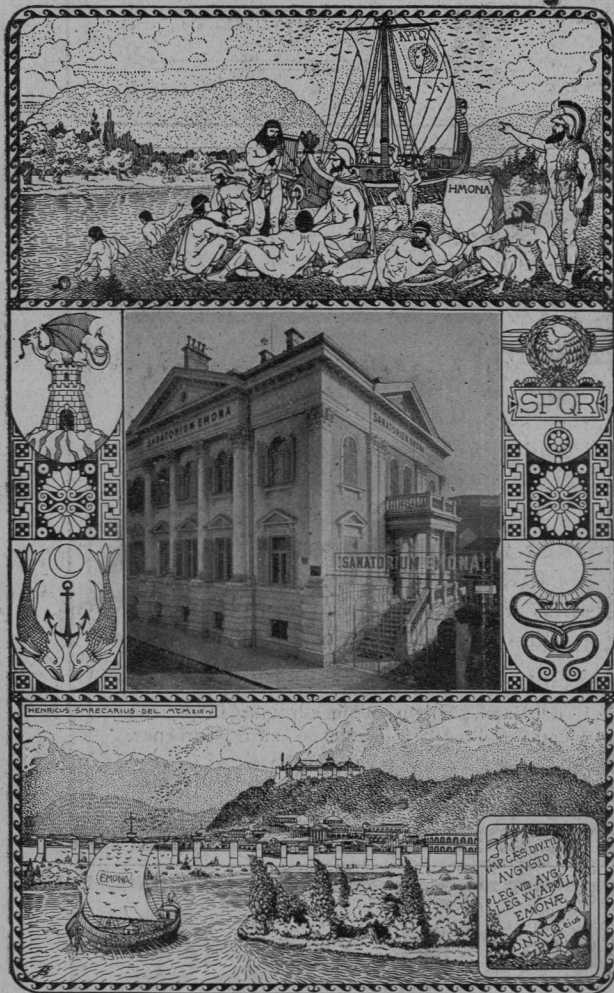
Na debelo in drobno.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Stekl. po 3 in 4 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevala na razpolago.

Priporoča se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo.

St. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura . . . . . K 4:10	Št. 712. Nikelnasta IKO - ura, 15 kamnov . . . . . " 14:—
" 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih . . . . . " 5:90	" 1450. Bela kovinasta verižica . . . . . " 2:80
" 719. Srebrna remontoar-ura . . . . . " 7:80	" 865. Bela kovinasta verižica, priprosta . . . . . " 1:—
" 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti . . . . . " 8:40	" 916. Srebrna verižica, masivna . . . . . " 3:20
" 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov . . . . . " 7:20	" 422. Nikelnasta športna verižica . . . . . " 1:75
" 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura . . . . . " 7:50	" 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“ . . . . . " 2:—
" 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta . . . . . " 7:90	" 213. Srebrni prstan z kamnom . . . . . " 1:40
" 804. Srebrna damska ura . . . . . " 9:50	" 211. Srebrni prstan z kamnom . . . . . " —:90
" 1544. Usnjata zapestnica z uro . . . . . " 10:50	" 1063. Prstan, zlato na srebro . . . . . " 2:70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

Poravnajte naročnino!

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant je poldrugo leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnjega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

[Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

V Pulju, 23. marca 1914.

DOMAČA TVRDKA!

Export žepnih električnik

svetiljk in baterij

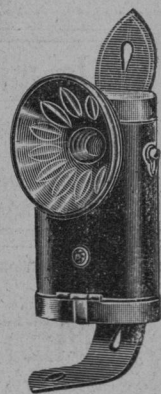
št. 80 komplet . . . K 8:—

„ 80 A „ . . . „ 9:—

K. A. Kregar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta
št. 21./23.

Trgovci velik popust.

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3.—, 1/2 leta K 6.—, celo leto K 12.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4.—, 1/2 leta K 8.— celo leto K 16.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20.—. Za Ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.